

NÜFUZLU ALIM-VƏTƏNDAŞ

Elxan ƏJDƏROV

*Bakı Dövlət Universiteti**Kitabxanaşünaslıq kafedrasının baş laborantı*

Elm, zəka biliklə qəlbi çırpınan hər bir şəxsin yəqin ki, həyatında ən böyük zövq ala biləcəyi iş gözəl bir nə isə yazıb yaratmaq və yaradılan obyektədən zövq almaq hissəsidir. Hər bir insan həyatında anadan olandan ölənə qədər fikir-ideya anlayışından sanki bir hava qədər asılı olur. Təsədüfi deyil, müdriklər deyirlər ki, “Fikirsiz, düşüncəsiz, şüursuz yaşamaq, yaşamaq deyil.” Biz doğuluruq, zaman-zaman da həyat adlandırdığımız məfhumu başa düşməyə can atırıq. Daimi olaraq da hər an fikirləşirik, ətrafımızı dünyamızı obrazla, təsəvvürlə qavramağa can atırıq.

İndi bir müdrik şəxsiyyətin obrazını sözlə təsəvvürümdə canlandırmağa cəhd edəcəm. Ola bilsin ki, bu iş mənim üçün bəlkə də çətin olacaq, amma hər halda bu şəxsə olan simpatiyam, onun həyat eşqinə, ötkəmliyinə, mətnliyinə, aliliyinə, mübarizliyinə olan eşq əlimə qələm almağa məni sövq etdi. Bilirəm ki, rəssamlar üçün ən böyük iş dahilərin portretini çəkməkdir, Deyərdim ki, qələm əhli üçün də bu iş bir o qədər də asan deyil. Qarşıdakı şəxsin çəkisini biləndə isə məsuliyyət hissi təbii ki, daha da artır.

Sizə təqdim etmək istədiyim şəxsin adı professor Abuzər Alı oğlu Xələfovundur. Onun həyatına diqqətlə nəzər saldıqda, ilk növbədə, görmək olar ki, o gözəl ailə başçısıdır, bununla bərabər gözəl tərbiyyəçidir. Bir çox dahi şəxslər və onların ilk uğurları ailədən başlayır. Abuzər müəllim də elə şəxslərdəndir ki, o, ilk növbədə ailəsi ilə ətrafdakılarına nümunə olmağı bacaranlardandır.

Onun həyat və şəxsiyyət portretinin ən vacib cizgiləri isə elmi yaradıcılığıdır. Abuzər müəllim 1950-ci ildən ta bu günə qədər, ömrünün yarısından çoxunu Bakı Dövlət Universitetinin elmi fəaliyyəti ilə birgə keçirdib. Onun elmi fəaliyyəti və yaradıcılığı həddən çox geniş və maraqlıdır. Deyirlər ki, “insanı gördüyü iş və əməlləri ilə tanımaq olar.” Göründüyü kimi bu atalar məsəli də hörmətli Abuzər müəllimin həyat fəaliyyətində daha da öz isbatını tapmış olur. O, “fikir istehsal edən canlı bir ensiklopediyadır” desəm, yanlışmaram. Çünki bunu deməyə əsasım var. İlk öncə, o, Azərbaycan kitabxanaşünaslıq məktəbinin yaranmasında əvəzsiz rola malik bir şəxsiyyətdir. Uzun müddət Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekanı işləmiş, bu fəaliyyət dövrü isə ona insanlarla işləməyin real və orjinal bir təcrübəsini qazandırmışdır.

Əlbəttə, alimin çəkisi əldə etdiyi nailiyyətləri, ərsiyə gətirdiyi əsərləri və yaratdığı məktəbi ilə təyin olunur. Bundan əlavə, Abuzər müəllim həddindən çox həssas, diqqətçil bir insandır, adi bir anda elə bir sualla (tələbəsi və

işçisi olduğum üçün) yoxlayır ki, həqiqətən insan mat qalır. Başqa bir tərəfdən elmin metodologiyasına həqiqətən yiyələnmək üçün gərəkdir ki, çox böyük tarixi və keyfiyyət baxımından yaradıcı elmi fəaliyyətə malik olasan. Bunun üçün isə düşünmək və arzu etmək lazımdır. 2011-ci il sentyabrın 14-də kafedra iclasında Abuzər müəllim iclasa çox müdrik kəlamlarla başladı. O dedi: “Hamınızı salamlayıram. Sizlərə yeni dərs ilində uğurlar arzu edirəm və ən əsası xoş arzular arzu edirəm. Çünki insanı həyatda yaşadan ən birinci amil, səbəb arzudu. Elə ki insanın arzusu tükənir, onun yaşamaq eşqi də tükənir.”

Həqiqətən çox sevindiricidir, çünki ola bilsin kimlərsə, bu kəlamı kitabdan oxuya və ya hardansa eşidə bilər, lakin real, geniş və uğurlu həyat praktikasına malik 80 yaşlı müdrik bir şəxsin dilindən bunu eşitmək insana daha da zövq verir.

Abuzər müəllimin alimliyi, şəxsiyyəti onunla izah olunur ki, o, qurub-yaratmaq eşqi ilə yaşayır. Onun elmi fəaliyyəti və həyatı məndə belə bir obraz canlandırır ki, o sanki nəhəng palıd ağacına bənzəyir ki, onun kögəsində bir çox bitkilər və canlılar nəfəs alır. Həmçinin başqa cür də deyə bilərik, o, bir meqa qallaktikadır ki, digər kiçik günəş sistemlərini özündə cəm edir.

Ən əsası onun portretinin ən vacib və ən önəmli tərəfi İlahi qüdrətə, Allaha böyük inamlı olmasıdır. Bir dəfə də süfrə arxasında Abuzər müəllim, Pərviz Kazimi və bir də mən əyləşmişdik. O, Pərviz müəllimə xitab edərək dedi: “Pərviz, çox qərībədir. Kim ki, Allaha inanmır kafirdir. O əvvəlcə səni heç nədən qalındır zirvələrə. Sonra əgər Allah görsə ki, onu yaddan çıxartmısan sənə elə bir zərbə vurur ki, daha bir də gözə bilmirsən.”

Digər bir faktı da xatirimdə dəqiq saxlamışam. İstəyirəm ki, onun şəxsiyyəti ilə maraqlanan şəxslər və maraqlanmaq istəyənlər dəqiq əmin olsunlar ki, əsl zəka və nur mənbəyi ilə maraqlanırlar. Bir dəfə də Abuzər müəllimi evə ötürən zaman sabahkı işimizi planlaşdırıb sağollaşanda o dedi: “İnşallah! Allah qoysa!, de. Həmişə Allah qoysa de!”

Evə gedib çatana qədər düşündüm. Bu kəlmə məndə dəqiq əminlik yaratdı ki, o əsl imanlı, müdrik bir fenomendir. Bəli, görülən iş, atılan addım, deyilən söz insan şəxsiyyətinin ilkin göstəricisidir.

Abuzər müəllim! Sizə xitab olaraq müraciət edirəm:

“Siz Tanrının yaratdığı ən gözəl bəndələrindən birisiniz. Çünki Allah-təla yaratdığı şah əsəri ilə fəxr edir. Mənə elə gəlir ki, bu ifadə məhz Sizin kimi şəxslərə aiddir. Ona görə də, Sizi qarşıdan gələn 80 illik yübiyyəyiniz münasibəti ilə təbrik edirəm! Tanrıdan arzum budur ki, daima Allahın nəzəri üstünüzdən bax: indiki kimi əksik olmasın!